

امارت اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی
مؤسسه تحصیلات عالی سمنگان
معاونیت علمی و امور محصلان

پالیسی آزادی‌های اکادمیک

سال تحصیلی: ۱۴۰۳ هـ ش

مقدمه

آزادی‌های اکادمیک مؤلفه‌های اساسی در ارتقای کیفیت، نوآوری و توسعه دانش است. مؤسسه تحصیلات عالی سمنگان به‌عنوان یک نهاد اکادمیک متعهد به فراهم آوردن محیطی است که در آن اعضای کادر علمی و محصلان از حق آزادی در تدریس، تحقیق و بیان نظر با در نظر داشت ارزش‌های اسلامی برخوردار باشند. آزادی‌های اکادمیک اساس نوآوری و توسعه دانش است و مؤسسه تحصیلات عالی سمنگان به رعایت و تطبیق این اصل پایبند است.

ماده اول: اهداف

۱. حمایت از آزادی بیان و تبادل آزاد اندیشه‌ها و افکار در روشنایی احکام شرعی؛
۲. تشویق تحقیقات خلاقانه و نوآور در تمامی رشته‌های علمی؛
۳. تضمین محیط امن برای محصلان و استادان برای ابراز عقاید و تفکر؛
۴. تعادل میان آزادی‌های اکادمیک و مسئولیت‌های اخلاقی و اجتماعی؛
۵. نهادینه شدن مفهوم آزادی‌های علمی در مؤسسه تحصیلات عالی سمنگان.

اصول اساسی آزادی‌های اکادمیک

ماده دوم: آزادی‌های تدریس

اعضای کادر علمی حق دارند مواد آموزشی، منابع و روش‌های تدریس معتبر و مؤثر را انتخاب کنند. اما این انتخاب‌ها باید در چارچوب احکام شرعی و اصول علمی و بر پایه منابع معتبر باشد.

۱. انتخاب مواد و منابع آموزشی

- اساتید حق انتخاب مواد آموزشی و منابع مورد نظر خود را برای تدریس دارند. این شامل کتاب‌ها، مقالات، محتوای دیجیتال و منابع آموزشی است که برای بهبود کیفیت تدریس مفید می‌باشد.
- انتخاب مواد آموزشی باید در چارچوب استانداردهای علمی و با در نظر گرفتن نصاب تحصیلی و اهداف آموزشی دیپارتمنت مربوطه باشد و در مغایرت با احکام شرعی نباشد.

۲. طراحی و تنظیم محتوای درسی

- اعضای کادر علمی آزادی دارند که ساختار و محتوای دروس خود را بر اساس دانش تخصصی و تجارب خود تنظیم کنند. این شامل برنامه‌ریزی، مباحث، تمرین‌ها و ارزیابی‌های درسی می‌شود.
- محتوای آموزشی باید با نصاب تحصیلی و اهداف آموزشی تعریف شده در برنامه‌های درسی دیپارتمنت مربوطه هم‌خوانی داشته باشد.

۳. روش های تدریس

- اساتید حق دارند روش های تدریس متنوعی مانند: لکچر، کار گروهی، مباحثه، مناقشه، سوال و جواب، بارش مغزی، ایفای نقش، درس های عملی، پروژه های تحقیقاتی و دیگر روش های نوآورانه را برای بهبود فرآیند یادگیری به کار گیرند.
- انتخاب روش تدریس باید با توجه به نیازهای آموزشی محصلان و بهترین روش های موجود در زمینه تدریس انجام شود.

۴. احترام به تنوع افکار و دیدگاه ها

- در تدریس باید به تنوع دیدگاه ها و افکار احترام گذاشته شود. اساتید باید محصلان را تشویق کنند تا از زوایای مختلف به مسائل علمی و اجتماعی نگاه کنند و به طور آزادانه نظریات خود را مطرح نمایند.
- فضای صنف باید به گونه ای باشد که همه محصلان، بدون توجه به اعتقادات شخصی، احساس امنیت و احترام کنند.

۵. تعهد به اصول اخلاقی و حرفه ای

- در کنار آزادی تدریس، اساتید باید به اصول اخلاقی حرفه ای پایبند باشند و از بیان مطالب نامناسب یا غیرعلمی و در مغایرت با احکام شرعی خودداری کنند.
- اساتید باید به مسئولیت خود در حفظ کیفیت علمی و ارزیابی های منصفانه محصلان آگاه باشند و از هر گونه تبعیض یا برخورد ناعادلانه اجتناب کنند.

۶. استفاده از فناوری های آموزشی

- اعضای کادر علمی می توانند از ابزارها و فناوری های آموزشی مختلف برای بهبود کیفیت تدریس خود استفاده کنند. این شامل استفاده از پلتفرم های آنلاین، نرم افزارهای آموزشی، کامپیوتر، تلویزون، پروژکتور و غیره است.
- استفاده از فناوری های آموزشی باید به گونه ای باشد که دسترسی برابر برای همه محصلان فراهم شود و نیازهای آموزشی متنوع آنها برآورده گردد.

۷. تعامل و ارتباط با محصلان

- اساتید باید فضای مناسبی برای تعامل فعال با محصلان را فراهم کنند و از طریق روش های مختلف (جلسات حضوری، آنلاین، ایمیل، واتس اپ یا تلگرام) پاسخگوی سوالات و نیازهای آنها باشند.
- تعامل با محصلان باید به گونه ای باشد که حقوق و کرامت آنها حفظ شده و به ارتقاء فرآیند یادگیری کمک کند.

ماده سوم: آزادی های تحقیق

۱. انتخاب موضوعات تحقیقاتی

- اعضای کادر علمی و محصلان مؤسسه تحصیلات عالی سمندگان آزادی در انتخاب موضوعات تحقیقاتی دارند. آن ها می توانند براساس علایق، دانش تخصصی و نیازهای علمی و اجتماعی تحقیق کنند.
- این انتخاب باید با توجه به ارزش های اسلامی، علمی و تحقیقاتی و در راستای تقویت دانش و رفع نیازهای جامعه باشد.

۲. استقلال در انتخاب روش تحقیق

- اعضای کادر علمی و محصلان از حق انتخاب روش ها، ابزارها و رویکردهای تحقیقاتی مناسب برخوردارند. آن ها می توانند از میتودولوژی های مختلف کمی و کیفی، تجربی یا نظری برای انجام تحقیقات خود استفاده کنند.
- این استقلال در انتخاب روش تحقیق، به شرط رعایت استانداردهای علمی و دقت در اطلاعات و تحلیل ها تضمین می شود.

۳. آزادی در نشر و انتشار نتایج تحقیق

- اعضای کادر علمی و محصلان حق دارند نتایج تحقیقات خود را که خلاف معتقدات اسلامی نباشد آزادانه در نشریات علمی معتبر ملی و بین المللی نشر کنند.
- نتایج تحقیق باید با رعایت دقت علمی و اصول اخلاقی منتشر شود و محققین مسئولیت کامل برای صحت و دقت نتایج منتشر شده دارند.

۴. دسترسی به منابع و حمایت های تحقیقاتی

- مؤسسه تحصیلات عالی سمندگان با حمایت وزارت تحصیلات عالی متعهد به فراهم آوردن منابع، تجهیزات و بودجه های تحقیقاتی برای اعضای کادر علمی و محصلان است تا آن ها بتوانند به صورت مستقل و با کیفیت بالا به تحقیقات خود ادامه دهند.
- اعضای کادر علمی و محصلان باید از حمایت های لازم برای شرکت در کنفرانس ها، دسترسی به اطلاعات و منابع علمی برخوردار باشند.

۵. مسئولیت های اخلاقی در تحقیقات

- اعضای کادر علمی و محصلان ملزم به رعایت اصول اخلاقی در تحقیقات خود هستند. اصول اخلاقی شامل: احترام به حقوق و حریم خصوصی افراد شرکت کننده در تحقیقات، استفاده درست از اطلاعات و منابع و اجتناب از هرگونه تقلب یا سوءاستفاده علمی است.
- هر تحقیقی که بر انسان ها، حیوانات یا محیط زیست تأثیر داشته باشد، باید از لحاظ اخلاقی توسط دیپارتمنت و کمیته تحقیق مورد بازبینی و تأیید قرار گیرد.

۶. مالکیت فکری و حقوق تحقیقی

- مؤسسه به حقوق مالکیت فکری اعضای کادر علمی و محصلان احترام می گذارد. هرگونه نوآوری، اختراع یا کشف علمی که از تحقیقات به دست می آید، باید در چارچوب قوانین مورد حفاظت قرار گیرد.
- در مواردی که تحقیق با حمایت مالی مؤسسه یا ارگان های بیرونی و یا هم برای ترفیعات علمی انجام شود، باید مطابق اصول حاکم مالکیت فکری و حق نشر به طور شفاف تعریف شود.

۷. همکاری های بین رشته ای و بین المللی

- اعضای کادر علمی و محصلان می توانند با اعضای کادر علمی پوهنتون های ملی و بین المللی، نهادها و سازمان های تحقیقاتی در داخل و خارج از کشور همکاری کنند. این همکاری ها می تواند به بهبود کیفیت تحقیقات و ارتقاء سطح علمی مؤسسه کمک کند.
- مؤسسه تحصیلات عالی سمندگان متعهد است تا فرصت های همکاری بین رشته ای و بین المللی را تسهیل کرده و از اعضای کادر علمی و محصلان در این زمینه حمایت کند.

۸. تأثیر اجتماعی تحقیقات

- اعضای کادر علمی باید از تأثیرات مثبت اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی تحقیقات خود آگاه باشند و به گونه ای تحقیق کنند که به نفع جامعه و پیشرفت آن باشد.
- نتایج تحقیقات باید به طور شفاف و قابل فهم به سکتورهای مربوطه شریک ساخته شود تا به بهبود آگاهی عمومی و حل مشکلات اجتماعی کمک کند.

۹. منابع مالی و تعارض منافع

- اعضای کادر علمی و محصلان باید منابع مالی تحقیق خود را به طور شفاف اعلام کنند و در مواردی که تعارض منافع وجود دارد، به صورت آشکار آن را بیان کنند.
- دریافت بودجه یا حمایت مالی از نهادهای خارجی نباید بر روند تحقیق و نتایج آن تأثیر منفی بگذارد. اعضای کادر علمی و محصلان باید از استقلال علمی خود محافظت کنند.

ماده چهارم: آزادی بیان

۱. حق آزادی بیان

▪ اعضای کادر علمی و محصلان آزادی دارند تا نتایج تحقیقات، دیدگاه‌های علمی و نقدهای خود را در مجامع علمی و عمومی بیان کنند. این بیان باید با رعایت احکام شرعی و اصول علمی و بر پایه شواهد باشد.

▪ این حق شامل ابراز نظریات علمی و تخصصی در صنف درسی، محافل علمی، نشست‌های عمومی و رسانه‌های اجتماعی می‌شود.

۲. احترام به تنوع عقاید و دیدگاه‌ها

▪ تمامی اساتید، کارمندان اداری و محصلین باید به دیدگاه‌ها و نظرات دیگران احترام بگذارند. مؤسسه محیطی را فراهم می‌کند که در آن تفاوت‌های فکری و عقیدتی محترم شمرده شده و بحث‌های آزاد و سازنده در فضای احترام و تفاهم انجام شود.

▪ هرگونه تبعیض، توهین یا تهدید به خاطر ابراز عقاید شخصی یا علمی غیرقابل قبول است و مؤسسه نسبت به جلوگیری از چنین مواردی متعهد است.

۳. آزادی انتقاد سازنده

▪ اساتید، کارمندان و محصلین حق دارند به صورت سازنده سیاست‌ها، تصمیمات و رویکردهای مدیریتی مؤسسه یا دیگر مسائل علمی و اجتماعی را نقد کنند. این انتقادات باید با رعایت اصول اخلاقی، احترام به دیگران و حفظ کرامت انسانی انجام شود.

▪ نقد باید در چارچوب گفت‌وگوی علمی و محترمانه انجام گیرد و از هرگونه تهمت یا تخریب شخصیت جلوگیری شود.

۴. مسئولیت در استفاده از آزادی بیان

▪ هر عضو مؤسسه که از آزادی بیان خود استفاده می‌کند، مسئولیت آنچه را که می‌گوید، به عهده دارد. آن‌ها باید از انتشار اطلاعات نادرست، شایعات یا محتوایی که باعث آسیب به دیگران یا اختلال در محیط مؤسسه می‌شود، خودداری کنند.

▪ آزادی بیان نباید برای تشویق به خشونت، تهدید، نفرت پراکنی یا انتشار محتوای تبعیض آمیز به کار رود.

۵. عدم استفاده از جایگاه رسمی برای بیان نظریات شخصی

- اعضای کادر علمی و کارمندان اداری باید مراقب باشند که هنگام بیان نظریات شخصی خود، از جایگاه رسمی مؤسسه سوءاستفاده نکنند. بیان نظریات شخصی باید به وضوح به عنوان نظر شخصی مطرح شود و نه به عنوان موضع رسمی مؤسسه.

۶. آزادی بیان در صنف درسی

- اساتید می‌توانند نظریات علمی و دیدگاه‌های خود را در صنف درسی به اشتراک بگذارند، اما باید به تنوع دیدگاه‌ها و مشارکت محصلان در بحث احترام بگذارند.
- محصلین نیز حق دارند در صنف آزادانه نظریات خود را بیان کنند و باید فضایی ایجاد شود که همه محصلان بدون ترس از قضاوت یا تبعیض، بتوانند در بحث‌های صنفی شرکت کنند.

۷. محدودیت‌های قانونی و اخلاقی

- آزادی بیان در مؤسسه باید در چارچوب احکام شرعی، مقررات و پالیسی‌های حاکم رعایت شود. هرگونه استفاده از آزادی بیان که باعث نقض حقوق دیگران یا تخریب فضای مؤسسه شود، غیرقابل قبول است.
- در صورتی که آزادی بیان باعث ایجاد شرایط ناپایدار یا خطر برای امنیت اعضای کادر علمی، کارمندان و محصلین شود، هیئت رهبری مؤسسه حق دارد تا اقدام مناسب اتخاذ کند.

۸. فضاهای مناسب برای بیان نظرات

- مؤسسه تحصیلات عالی سمندگان باید محیط را فراهم کند که اعضا بتوانند نظریات خود را آزادانه و در چارچوب بحث‌های علمی یا اجتماعی مطرح کنند. این فضاها می‌تواند شامل نشست‌ها، کنفرانس‌ها، سمینارها، ورکشاپ‌ها و بسترهای آنلاین باشد.

۹. رسیدگی به تخلفات

- در صورتیکه ادعای نقض آزادی بیان یا سوءاستفاده از آن مطرح شود، مؤسسه براساس مکانیزم جداگانه آن را بررسی و رسیدگی می‌کند. این روند باید عادلانه و با احترام به حقوق همه طرف‌ها انجام شود.

ماده پنجم: مسئولیت‌های اجتماعی

۱. تعهد به ارتقای دانش و آگاهی عمومی

- اعضای کادر علمی باید از موقعیت خود برای ارتقای دانش و آگاهی عمومی در جامعه استفاده کنند. این شامل تلاش برای حل مشکلات جامعه از طریق تدریس، تحقیق و ارائه خدمات مشاوره‌ای است.
- مؤسسه تحصیلات عالی سمنگان باید نقش فعال در ترویج علم و فرهنگ ایفا کند و با انتشار نتایج تحقیقات علمی و مشارکت در بحث‌های عمومی، به بهبود سطح آگاهی جامعه کمک نماید.

۲. احترام به حقوق و کرامت انسانی

- اساتید، کارمندان اداری و محصلین موظف‌اند به حقوق و کرامت انسانی همه افراد (چه در داخل مؤسسه و چه در جامعه بزرگ‌تر) احترام بگذارند. هرگونه تبعیض بر اساس نژاد، جنسیت، مذهب، عقاید سیاسی، یا دیگر ویژگی‌های شخصیتی ممنوع است.
- این احترام باید در تمام فعالیت‌های آموزشی، تحقیقی و اجتماعی رعایت شود.

۳. حفظ منافع عمومی

- اساتید، کارمندان و محصلین باید از آزادی‌های آکادمیک خود در جهت تأمین منافع عمومی و پیشرفت جامعه استفاده کنند. این شامل تحقیقات و پروژه‌هایی است که تأثیرات مثبت بر جامعه دارند و به بهبود شرایط زندگی انسان‌ها کمک می‌کنند.
- تحقیقات و اقدامات نباید به شکلی انجام شود که به منافع عمومی آسیب برساند یا باعث تضعیف اعتماد عمومی به مؤسسه یا جامعه علمی شود.

۴. تعهد به استفاده بهینه و پایدار از منابع

- تمامی دست‌اندرکاران مؤسسه موظف به استفاده بهینه و مسئولانه از منابع و امکانات هستند. آن‌ها باید از منابع مالی، تجهیزات و امکانات مؤسسه برای اهداف مشروع و اخلاقی استفاده کنند و مسئولیت شفافیت در استفاده از این منابع را بر عهده داشته باشند.
- تحقیقات و پروژه‌هایی که از بودجه دولتی تأمین مالی می‌شوند، باید با رعایت مسئولیت‌های اجتماعی و در جهت منافع عمومی اجرا شوند.

۵. تشویق به مشارکت اجتماعی و مدنی

- مؤسسه باید اعضای کادر علمی و محصلان خود را به مشارکت فعال در امور اجتماعی و مدنی تشویق کند. این مشارکت می‌تواند شامل فعالیت‌های اجتماعی، خیریه، آگاهی‌رسانی و ترویج فرهنگ هم‌دیگرپذیری باشد.

۶. پاسخگویی به جامعه

- مؤسسه تحصیلات عالی سمندگان و دست اندرکاران آن باید نسبت به جامعه و ذی نفعان خود پاسخگو باشند. این شامل ارائه گزارش های شفاف درباره فعالیت های مالی، اداری، تحقیقی، تدریسی و اجتماعی مؤسسه می باشد.
- همچنین پذیرش مسئولیت در قبال هرگونه تأثیر منفی احتمالی فعالیت های مؤسسه بر جامعه است.
- در صورتی که فعالیت های مؤسسه یا اعضای آن تأثیرات منفی بر جامعه داشته باشد، مؤسسه موظف است تا راهکارهای مناسب برای رفع مشکلات ایجاد شده اتخاذ کند.

۷. محیط زیست و توسعه پایدار

- مؤسسه و اعضای آن متعهد به حفاظت از محیط زیست و ترویج توسعه پایدار هستند. آن ها باید در تمامی فعالیت های خود، از جمله تدریس عملی، تحقیق، استفاده از منابع و زیرساخت ها، تأثیرات محیط زیستی را مدنظر قرار دهند.
- پژوهش ها و پروژه هایی که به بهبود شرایط زیست محیطی و توسعه پایدار کمک می کنند، باید مورد حمایت و تشویق قرار گیرند.

ماده ششم: نقش ها و مسئولیت ها

۱. مسئولیت های اعضای کادر علمی

- تعهد به آزادی های آکادمیک: اعضای کادر علمی موظف اند از آزادی های آکادمیک خود برای بهبود تدریس و تحقیق استفاده کنند و به محصلان و همکاران خود در کسب دانش و ترویج تفکر انتقادی کمک کنند.
- رعایت اصول علمی و اخلاقی: اعضای کادر علمی باید در تدریس، تحقیق و انتشار نتایج تحقیقات علمی، به دقت، صحت و شفافیت علمی پایبند باشند و از تقلب، دستکاری داده ها یا سوگیری غیرعلمی اجتناب کنند.
- تشویق به بحث و گفت و گوی آزاد: باید فضایی را در صنف درسی و محافل علمی ایجاد کنند که محصلان و همکاران بتوانند به صورت آزاد و با احترام به دیدگاه های مختلف به بحث و تبادل نظر بپردازند.

۲. مسئولیت های محصلین

- رعایت احترام و تعامل سازنده: محصلان موظف اند در تعامل با استادان، همصنفی ها و کارمندان و کارکنان مؤسسه، احترام متقابل را رعایت کنند و در بحث های علمی و اجتماعی شرکت کنند.
- تلاش برای ارتقای دانش و مهارت ها: محصلین باید از فرصت های علمی و تحقیقی مؤسسه به بهترین شکل استفاده کنند و به طور فعال در برنامه های آموزشی و تحقیقی مشارکت کنند.
- پاسخگویی به تعهدات علمی و اخلاقی: محصلین در تولید کارهای علمی خود باید به اصول اخلاقی و علمی پایبند باشند و از هرگونه تقلب یا سرقت علمی اجتناب کنند.

۳. مسئولیت‌های هیئت رهبری مؤسسه

- حفظ و ترویج آزادی‌های اکادمیک: هیئت رهبری مؤسسه موظف‌اند سیاست‌ها و رویه‌هایی را به کار گیرند که از آزادی‌های اکادمیک استادان و محصلان حمایت کنند. آن‌ها باید محیطی ایجاد کنند که در آن بحث‌های علمی آزادانه شکل بگیرد.
- حمایت از تدریس و تحقیق با کیفیت: هیئت رهبری مؤسسه باید منابع و امکانات لازم را برای ارتقای کیفیت تدریس و تحقیق فراهم کنند و از حقوق استادان، کارمندان و محصلین در بهره‌مندی از این امکانات دفاع کنند.
- نظارت بر رعایت اصول اخلاقی و حرفه‌ای: هیئت رهبری باید از رعایت اصول اخلاقی و حرفه‌ای در مؤسسه اطمینان حاصل کنند و در صورت بروز تخلفات علمی یا اخلاقی، مکانیزم‌های مناسب برای رسیدگی به آن‌ها را به کار گیرند.
- ایجاد فضایی امن: هیئت رهبری مؤسسه باید فضایی را فراهم کند که تمامی اعضا بتوانند نظرات خود را بدون ترس از تبعیض یا برخورد ناعادلانه بیان کنند.

۴. مسئولیت‌های کارمندان مؤسسه

- پشتیبانی از اهداف آموزشی و تحقیقی مؤسسه: کارمندان مؤسسه، به‌ویژه در بخش‌های اداری و خدماتی، باید از اهداف استراتژیک و استراتژی‌های مؤسسه حمایت کنند و با محصلین، و استادان در تسهیل روندهای اداری همکاری کنند.
- رعایت اصول اخلاقی و حرفه‌ای: کارکنان خدماتی نیز موظف‌اند در تمامی وظایف خود به اصول اخلاقی و حرفه‌ای پایبند باشند و به ایجاد فضایی محترمانه و کارآمد در مؤسسه کمک کنند.

۵. مسئولیت‌های مؤسسه در قبال جامعه

- تعهد به مسئولیت‌های اجتماعی: مؤسسه باید به‌عنوان یک نهاد اجتماعی، در برابر جامعه مسئولیت‌پذیر باشد و از آزادی‌های اکادمیک برای حل مشکلات اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی استفاده کند.
- تشویق به تعامل مؤسسه با جامعه: مؤسسه باید فرصت‌هایی برای مشارکت اعضای کادر علمی و محصلین را در مسائل اجتماعی فراهم کند و آن‌ها را به فعالیت‌های مدنی و خدمات اجتماعی تشویق نماید.

این پالیسی در شش ماده و (۹) صفحه تهیه و ترتیب گردیده است و بعد از تأییدی شورای علمی مؤسسه قابل اجرا می‌باشد.

پالیسی آزادی‌های اکادمیک مؤسسه در جلسه مؤرخ ۱۴۰۳/۰۵/۳۰ هجری شمسی مطابق ۱۴۰۳/۰۵/۱۸ هجری قمری طی پرتوکول شماره (۰۹) شورای علمی بعد از غور و بررسی در پرسنل مورد تأیید قرار گرفت.
با احترام
مسئول جلسه شورای علمی مؤسسه

